Мустақиллик, Тинчлик, Ҳамкорлик

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг газетаси

15 апрель, пайшанба. № 73 (578). 1993 йил.

Сотувда эркин нархда.

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТУРКМАНИСТОННИНГ БАҲАМЖИҲАТ ҲАРАКАТИ КЕЛАЖАКДА ҚУДРАТЛИ ВА БУЮК ДАВЛАТГА АЙЛАНИШИМИЗ ҲАМДА ҚАДИМ ТУРКИСТОН ЗАМИНИДА ЯШАЁТГАН БАРЧА ХАЛҚЛАРНИНГ ФАРОВОН ТУРМУШИ УЧУН БАРҚАРОР ЗАМИН ЯРАТАДИ

Туркманистонга сафар

14 апрель куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов раҳбарлигидаги Ўзбекистон ҳукумат делегацияси Туркманистоннинг пойтахти Ашгабад шаҳрига жўнаб кетди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти сафар арафасида журналистларнинг саволларига жавоб берар экан, тили, дилигина эмас, балки тарихи, тақдири ҳам муштарак бўлган ён ва жон қўшнимиз Туркманистон истиқлолга эришгач, ўз бойликларига ўзи соҳиб бўлганини таъкидлади. Ўзбек ва туркман халқларининг азалий ҳамкорлигини янги босқичга кўтариш ҳар икки мамлакат учун ҳам манфаатли бўлишини қайд этди.

Ўзбекистон Шимол, Жануб, Шарқ ва Ғарбга чиқадиган дарвозаларга эга бўлмоқда, — деди Ислом Каримов, — ҳеч бир мамлакат алоқа йўлларини, автомобиль, ҳаво ва темир йўл тармоғини ривожлантирмай туриб тараққиётга эришолмаган. Марказий Осиё давлатларининг, жумладан, Ўзбекистон билан Туркманистоннинг бу соҳалардаги баҳамжиҳат ҳаракати келажакда қудратли ва буюк давлатга айланишимиз ҳамда қадим Туркистон заминида яшаётган барча халқларнинг фаровон турмуши учун барқарор замин яратади.

Тошкент аэропортида Ўзбекистон Президентини Республика Олий Кенгаши Раиси Ш. Йўлдошев, Бош вазир А. Муталов, Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси М. Умурзоқов ва Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков кузатиб қолдилар.

Шу куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов раҳбарлигидаги Ўзбекистон ҳукумат делегацияси Туркманистон пойтахтига етиб келди.

Ашгабад аэропортида Ўзбекистон Республикаси Президентини Туркманистон Республикаси Президенти Сапармурод Ниёзов ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Журналистлар билан аэропортда бўлиб ўтган қисқа мулоқат чоғида ҳар икки давлат раҳбари мамлакатларимиз халқларининг боболаримиздан бошланган ҳамжиҳатлиги ва ҳамкорлигини янги босқичга кўтариш, Марказий Осиё давлатлари ҳамдўстлигини мустаҳкамлаш халқларимизни фаровон ҳаётга олиб чиқувчи истиқболли йўл эканини таъкидлади.

Кутиб олиш маросими ниҳоялагач, Ўзбекистон ҳукумат делегацияси аъзолари Ашгабад шаҳри жанубидаги янги барпо этилаётган меҳмонхона ва элчихоналар комплекси ҳамда турар-жой даҳалари билан танишишди.

Шу куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов билан Туркманистон Республикаси Президенти Сапармурод Ниёзовнинг яккама-якка суҳбати бўлиб ўтди.

Ҳар икки мамлакат Президентлари тушдан кейин Туркманистон давлат дорилфунуни талабалари билан учрашдилар. Президентлар азалдан қондош бўлган халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва биродарликни юксалтиришда, давлатларимиз қудратини оширишда мамлакатларимиз ёшлари олдида катта вазифалар турганини қайд этдилар.

Оқшом чоғи Президент саройида ҳар икки мамлакат раҳбарлари расмий делегациялар ўртасида бўлиб ўтган ўзаро мулоқатлар ва музокараларга якун ясар эканлар, уларнинг самарали бўлганини таъкидладилар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов шу куни кечқурун Туркманистон Республикаси Президенти Сапармурод Ниёзов ҳамроҳлигида Чоржўй шаҳрига жўнаб кетди.

(ЎзА).

244.292 ТА КВАРТИРА ФУҚАРОЛАРНИНГ ШАХСИЙ МУЛКИ ҚИЛИБ ТОПШИРИЛДИ. БУ—ПОЙТАХТДАГИ ДАВЛАТ ТУРАР-ЖОЙЛАРИНИНГ 98 ФОИЗИНИ ТАШКИЛ ЭТАДИ

Тошкент тажрибаси шуни кўрсатдики, танлаб олинган йўл фуқароларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишда, уларнинг уй-жойли бўлиш ҳуқуқларини кенгайтиришда бирдан-бир тўғри йўлдир. Шу сабабли Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси орттирилган тажрибани эътиборга олиб, Ўзбекистон вилоятларидаги давлат турар-жойларини хусусийлаштириш ҳақида қарор қабул қилди.

— Республика пойтахтида ўтказилган тажриба ҳамма умидларимизни рўёбга чиқарганини энди тўла ишонч билан айтса бўлади, — деди Ўзбекистон Давлат мол-мулкни бошқариш ва хусусийлаштириш комитетининг ижтимоий соҳа тармоқларидаги хусусийлаштириш бўлими мудири Жўра Ражабов. — Тошкентликлар хонадонларнинг ҳақиқий эгалари бўлиб қолганликларини жуда яхши тушуниб турибдилар. Аҳолининг 56 фоизидан кўпроғи яшаб турган турар-жойини дарҳол сотиб олгани фикримизнинг яққол далилидир. Шу туфайли пойтахт бюджетига бир миллиард 300 миллион сўмдан ортиқ пул тушди. Бу пул турар-жойларни сақлашга, янги уйлар қуришга ишлатилади. Яна бир муҳим жиҳатни эътиборга олмасдан бўлмайди. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Фармонларига мувофиқ 100 мингдан кўпроқ квартира текинга берилди. Шу ҳуқуқни олган тоифадаги шахслар орасида Улуғ Ватан урушининг ногиронлари ва қатнашчилари, байналмилалчи жангчилар, ночор кишилар, Чернобиль атом электр станциясида ишлаган мутахассислар ва бошқалар бор. Бироқ республиканинг бошқа минтақаларида турар-жойларни давлат тасарруфидан чиқаришга ўтганда Тошкент тажрибасидан шунчаки нусха кўчириш асло ярамайди. Ҳар бир вилоятнинг ўзига хос хусусиятлари бор. Шу хусусиятлар биринчи галда ҳисобга олиниши керак.

Бся мен деярли барча тошкентликлар квартиранинг мулкдори бўлиб қолиш иштиёқини билдирганликларини айтган эдим. Аммо икки фоиз аҳоли ҳали ариза бергани йўқ. Хўш улар ким. Буёғи нима бўлади? — деган савол туғилиши мумкин.

(Давоми 2-бетда).

ФАХРИЙЛАР КЕНГАШИ

Жиззахда вилоят уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» ҳамда «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» рисолаларида баён этилган фикрлар асосида кенгаш фаолиятини яхшилаш масалалари муҳокама этилди. Сўзга чиққанлар бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида аҳолини ижтимоий ҳимоялаш борасида вилоятда амалга оширилаётган ишларни жадаллаштириш хусусида гапирдилар.

Йиғилишда вилоят ҳокими Алишер Тошкенбоев, Республика уруш ва меҳнат фахрийлари марказий кенгашининг раиси Бектош Раҳимов сўзга чиқди.

(ЎзА мухбири).

ХАБАРЛАР

КОМБИНАТ ҚОШИДА ПОСЁЛКА

РЕСПУБЛИКА ҳукуматининг қарорига мувофиқ Конимех район ҳудудида Қизилқум фосфорит комбинати қуриладиган бўлди.

Янги корхонанинг биринчи навбати 1995 йилда ишга туширилади. Корхона йилига 2320 минг тонна фосфорит концентрати ишлаб чиқаради. Шунинг билан бир қаторда комбинат атрофида кончилар посёлкаси ҳам қад ростлайди. Чўллар чаманга айланадиган кунлар узоқ эмас.

ВАКОЛАТИ ЎЗГАРДИ

ШУ пайтгача районга бўйсунувчи Қизилтепа, Кармана, Нурота шаҳар Кенгашлари раислари иш олиб боришаётган эди. Яқиндан бошлаб ушбу кенгашлар раисларининг ваколатлари ўзгарди. Энди бу шаҳарларда ҳам ҳокимлик тизими жорий этилди.

Шундай қилиб, вилоятда шаҳар ҳокимлари сони яна учтага кўпайди.

М. МАРДИЕВ.

Бундан бир йил аввал Андижон вилоятидаги Булоқбоши туманида пиллакашлик фабрикаси барпо этилганди. Ўтган қисқа муддат мобайнида бу корхона ўзини тиклаб олди. Айни пайтда маъмурият ишчи-хизматчиларга зарур шароитлар яратиш ҳақида қайғурмоқда. Яқинда 190 ўринли болалар боғчаси, 48 хонадонга мўлжалланган турар-жой фойдаланишга топширилди.

СУРАТДА: фабриканинг илғор сараловчиси Мунавварxон Аҳмедова.

Ҳ.. ТОҲИРЖОН олган сурат.

Харажат бир мавсумдаёқ қопланади

Ғаллаоролдаги консерва заводининг қуввати районда етиштирилаётган барча мева, полиз-сабзавот маҳсулотларини қайта ишлай олмасди. Шу сабабли аксарият хўжаликларнинг раҳбарлари корхона директорию мутахассислари қаршисида тиз чўкиб, ўз маҳсулотини олдинроқ топширишга уринардилар. Энди яккаҳокимчиликка барҳам берилди.

Бу ерда деҳқончилик-саноат комбинати ишга туширилди. Унинг раҳбари Аъзам Сулаймоновнинг гапига қараганда, комбинатда бир мавсумда 3 миллион дона шартли банка маҳсулот тайёрланади. Бунинг учун теварак-атрофда етиштирилган олма, узум, пиёз ва бошқа маҳсулотлар қабул қилиниб олинади.

Тўғри, ҳозирча асосий ишлар қўлда бажарилмоқда. Масалан, пиёз аввал қўлда тозаланиб майдаланади, кейин қуритгичларга солинади. Шиша идишлар қопқоғини ёпиш, бошқа юмушлар ҳам ҳали автоматлашмаган. Аммо нима бўлганда ҳам, ўнлаб ёшлар доимий иш жойига эга бўлдилар. Муҳими — 700 тонна қишлоқ хўжалиги маҳсулотининг ириб-чиришининг олди олинди.

Комбинатнинг истиқболи порлоқ. Чунки ўзини ўзи боқиши, пул топиши ва даромадлари эвазига замонавий дастгоҳлар сотиб олиши учун барча имкониятлар мавжуд.

Янги корхонанинг консерва, мева қуритиш, қандолатчилик, колбаса цехларини барпо этишга 5 миллион сўм сарфланди. Бу харажат, мутахассисларнинг қайд қилишича, биринчи мавсумдаёқ қопланади.

А. МАМАРАСУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Тикланаётган қадриятлар

САХОВАТПЕШАЛАР

ФАРҒОНА водийси дин пешволарининг раҳнамоси ҳожи Абдуллажон махсум ҳазратларининг бир йиғиндаги сўзлари сира ёдимдан чиқмайди.

— Бир асрдан ортиқ умр кўрдим. Қизил мафкура чуқур илдиз отган кезларда ҳам эътиқодимдан сира ортга қайтганим йўқ. Ўша биз дориламон замон деб атаган дамларда ҳам мусулмончилик, шариатнинг энг нозик удумларидан саховатпешаликка, меҳр-мурувватга бунчалик эътибор берилмаган эди.

Буларнинг ҳаммаси эътиқодли юртбоши, Байтуллоҳни тавоф этган Ислом Каримов жанобларининг пойқадами ҳурлиги, истиқлолимизнинг шарофати туфайли деб ўйлайман.

Мартнинг сўнгги, апрелнинг дастлабки ўн кунликлари улуғ Навоий бобомиз лутф этганларидек, Фарғонада «ҳар куни Наврўз бўлди». Тантаналар, шодиёналар, байрамлар меҳр-саховат, қадр-оқибат, дийдорлашув оиларига, базмларига айланиб кетди.

Охунбобоев номи билан аталувчи туман матлубот уюшмаси раиси Раҳимали Хамролиевнинг ташаббуси билан Наврўз кунларида етим-есир, камхарж, ёрдамга муҳтож оилада тарбияланаётган 66 та гўдакнинг қўли ҳалолланди. Суннат тўйида мусулмончиликнинг ҳамма расм-русумлари бажо келтирилди. Эрта тонгда шўрва, тушликда эса ош тортилди.

Айниқса, тўй болаларнинг қувончини, шоду-хуррамлигини кўрган ҳар бир кишининг кўзидан ёш қалқиди. Ҳаммаси бир хил — Марғилонча дўппи, беқасам тўн, амиркон этик кийиб олган кўнгли яримлар ҳаётида бу тўй бир умр муҳрланиб қолиши шубҳасиз. Район марказида улар шарафига боғ барпо этилди, 66 гўдакнинг ҳар бири номига омонат дафтарчаси очилиб, 3 минг сўмдан пул қўйилди.

Бу тўйни кўпчилик байналмилал тўй деб хато қилмаган экан. Чунки тўй болалар орасида ўзбек, тожик, қирғиз болалардан ташқари иккита рус миллатига мансуб гўдак ҳам суннат қилдирилди. Бу районда туғилгандан бери истиқомат қилаётган, ўзбек урф-одатлари, мусулмончилик қоидаларини ғоят қадрлайдиган Чайколар оиласининг хоҳиш иродаси эди.

Бағдод районидаги ғалла маҳсулотлари комбинати жамоаси эса 11 нафар ёш болажонлар, ҳамда 4 жуфт келин-куёвларнинг тўйини ўтказишга 364 минг сўм маблағ сарфлади.

Бутун дунёга саховатлилиги билан донг таратган ўзбекнинг саховатпеша, фидойи кишилари бор бўлсин, уларнинг сафи кенгаяверсин. Яхшилик, эзгулик саховатпешалик мустақиллигимизнинг энг бақувват устунларидан бўлиб қолиши шубҳасиз!

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН Ватаним маним

«ХАЛҚ СЎЗИ» МУХБИРЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ АХБОРОТ АГЕНТЛИГИ ХАБАРЛАРИДАН

УЗОҚҚА БОРИШМАЙДИ, НАВБАТГА ТУРИШМАЙДИ

ФАРҒОНА. Шаҳар алоқа хизмати ходимлари учун қурилган юз ўринли янги санаторий-профилакторий мижозларни қабул қилди.

ЗАМОНАВИЙ тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган бу шифохонада беморлар электр ванна, душ, балчиқ, массаж ва лазер нури билан даволанади. Энди алоқачилар турли шифохоналарда даволаниш учун навбатга туриш ташвишидан халос бўлишди.

МУСТАҚИЛЛИК КУНИ ОЧИЛАДИ

● ОХУНБОБОЕВ шаҳрида катта ёпиқ бозор қуриладиган бўлди.

ЖАЛОЛҚУДУҚ туманидаги хўжаликлар, кичик корхоналар, сармоядорлар қурилишга ҳомийлик қилмоқдалар. Шарқона меъморчилик услубида безатиладиган бу иншоот 1 сентябрда яъни жумҳуриятимиз мустақиллиги нишонланадиган кунда ишга тушади.

ЯНГИ ҚУРИЛМА ТЕЖАМЛИ ЧИҚДИ

● «Навоийазот» ишлаб чиқариш бирлашмасида технологияда қўлланадиган буғни тежашдан бир миллион сўмдан зиёд фойда олинди.

АММИАК тайёрлашда қўлланадиган машина-ускуналарнинг такомиллашмагани сабабли иссиқлик ва сув ортиқча сарфланар эди. Мутахассислар махсус қурилмани ясаб уни ўрнатдилар.

БИНОКОРЛАР ҚОҒОЗ ТАЙЁРЛАШМОҚЧИ

● СИРДАРЁ. Бинокорлик материаллари комбинати ҳиссадорлик жамиятига айлантирилди.

КОРХОНАДА қурилиш ашёларидан ташқари ошхона мебели, кроват, стуллар тайёрлаш йўлга қўйилди. Яқин орада комбинатнинг Чиноз райони ҳудудида филиали иш бошлайди. У ерда маҳаллий хом ашёдан қурилиш блоклари ишлаб чиқариш режалаштирилган. Қоғоз фабрикасини тиклаш ниятида Финляндия фирмалари билан музокара олиб бориляпти.

ХОРИЖИЙ ФУҚАРО ДОРИЛФУНУН ПРОФЕССОРИ БУЛДИ

● САМАРҚАНД. Олмониянинг Гейдельберг шаҳридаги физика институти директори, таниқли олим Гизберт Су Путлиц Алишер Навоий номидаги Самарқанд Давлат дорилфунунининг фахрий профессори этиб сайланди.

БИР неча йилдирки, ҳар иккала илм маскани ҳамкорлик қилишаяпти. Доктор Путлиц қадимий шаҳарга тез-тез келиб, университет ўқитувчиларию талабалари билан турли мавзуларда суҳбатлар ўтказаяпти. У кўрсатилган эҳтиром учун миннатдорчилик билдириб ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлашга аҳд қилганини таъкидлади.

ФУТБОЛ ФЕДЕРАЦИЯСИНИ ҲОКИМ БОШҚАРАДИ

● БУХОРО вилояти ҳокими Д. Едгоров вилоят футбол федерациясининг раиси этиб сайланди.

ЖУМҲУРИЯТ Вазирлар маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида футболни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори вилоят футбол федерациясининг таъсис мажлисини ўтказишга туртки бўлди. Янги қарордан келиб чиқадиган аниқ вазифаларни бекаму кўст бажариш мақсадида спортнинг бу турини вилоятда кенг ривожлантириш ва футбол жамоаларини моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш йўл-йўриқлари белгилаб олинди.

ОТАЛИҚҚА ОЛИШДИ

● АНДИЖОН. Мева ва сабзавотни қайта ишлаш корхонаси жамоаси вилоят марказидаги болалар уйи тарбияланувчилари — ака-ука Шуҳрат ва Фаррухлар номига омонат дафтарчаси очиб 5 минг сўмдан пул қўйишди.

БУНДАН ташқари улар 18 ёшга етгунича омонат дафтарчаларига ҳар ой маълум миқдорда пул ўтказиб туришмоқчи.

ЖИҲОЗЛАР ХИТОЙДАН КЕЛТИРИЛДИ

● ТОШКЕНТ. «Чанбайшан» ўзбек-хитой қўшма корхонаси очиладиган бўлди.

ҲОЗИРЧА 40 ўринли ресторан ана шундай номланди. Унда икки ўзбек пазандаси билан уларнинг хитойлик ҳамкасблари икки халқ миллий таомларини тайёрлашни режалаштираяпти. Бундан ташқари ярим тайёр маҳсулотлар билан савдо қиладиган дўкон ишлайди. Хитойлик мутахассислар республика вилоятларида ҳам тез-тез кўчма кўргазмалар ташкил қилиш ниятидалар. Хитойдан ресторан жиҳозлари, мебель, турли идишлар келтирилди. Емакхонани май ойларида ишга тушириш мўлжалланаяпти.

244. 292 ТА КВАРТИРА ФУҚАРОЛАРНИНГ ШАХСИЙ МУЛКИ ҚИЛИБ ТОПШИРИЛДИ. БУ—ПОЙТАХТДАГИ ДАВЛАТ ТУРАР-ЖОЙЛАРИНИНГ 96 ФОИЗИНИ ТАШКИЛ ЭТАДИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Улар яшаб турган уйларини сотиб олишга қурби етмайдиган кекса, ёлғиз кишилардир. Шу сабабли уларга нисбатан ҳеч қандай чора кўрилмайди. Уларнинг квартиралари маҳаллий турар-жой ҳисобига ўтказиб қўяқолинади. Хуллас, улар асло камситилмайди. Дарвоқе, Тошкент тажрибасига МДҲнинг бошқа мустақил республикаларидаги хусусийлаштириш идоралари жуда қизиқиб қолишди. Чамаси Марказий Осиёдаги бир қанча давлатлардагина эмас, анча олис минтақалардаги давлатларда ҳам бу тажрибадан фойдаланмоқчи бўлиб туришибди. Мутахассисларнинг тажрибага бу қадар қизиқаётганининг боиси нима? Бунинг боиси Тошкент тажрибасининг халқчиллиги ва ижтимоий соҳага қаратилганлигидир.

Бироқ, Тошкент тажрибасининг ҳамма ижобий жиҳатларига қарамай, унинг салбий жиҳатлари ҳам сезилиб қолди. Хусусан, турар-жойлар ҳамиша ҳам холисона баҳолангани йўқ, ҳужжатларни расмийлаштиришда сан-салорликка йўл қўйилди, уларни расмийлаштириш ҳақи хилма-хил бўлишига йўл қўйилди, уй дафтарларини бериш ва қайд этиш воситаси пухта ишлаб чиқилмаган эди...

— Ҳа, биз кўп ишларда ҳокимликлар билан биргаликда синаб кўриш ва хатоларни тузатиш йўлидан бордик, — деди сўзини давом эттириб, Ж. Ражабов. — Тадбирни амалга ошириш жараёнида кўпгина хатоларнинг олди олинди. Тажриба йўқлиги, малакали мутахассислар камлиги, қуйи бўғинларнинг ижрочилик маҳорати заифлиги сезилиб қолди. Биз бутун республикада турар-жойларни хусусийлаштиришга киришганда мана шуларнинг ҳаммасини эътиборга оламиз. Аммо ҳар жойнинг ўзига қараб иш тутамиз. Масалан, Навоий учун мақбул усул Наманган ёки Каттақўрғонда иш бермаслиги мумкин.

Хўш, жойларда, вилоятларда турар жойларни давлат тасарруфидан чиқариш қандай ўтказилади. Вазирлар ваҳкамасининг қарорида бу саволга жавоб берилган. Амалий йўсинда унинг асосий қоидаларини эслатиб ўтамиз. Бу муҳим ҳужжатда хусусийлаштиришни ўтказувчи аниқ масъул ташкилотларни белгилаб қўйиш кўзда тутилган. Бу соҳада ҳам ҳокимликлар, уй-жой ва коммунал хўжалиги вазирлиги, Адлия вазирлиги, Молия вазирлигининг бўлимлари, давлат мол-мулкини бошқариш ва хусусийлаштириш комитетининг жойлардаги бошқармалари қатнашадилар. Бу тадбирни уюшқоқлик билан ўтказиш учун ҳужжатларни расмийлаштириш соҳасидаги ҳамма ишни зиммасига оладиган хўжалик ҳисобидаги ташкилотларни тузиш зарур, деб топилди. Одамлар уй-жойни хусусийлаштириш учун навбатларда туриб қимматли вақтларини ўтказмасликлари ва пул сарфламасликлари керак. Тошкент тажрибасини ҳисобга олиб, жойлардаги идораларга бу жуда муҳим ишга мутахассисларни жалб қилиш тавсия этилди. Ҳозир кўпгина малакали муҳандислар, ҳисобчилар, иқтисодчилар ишсиз қолгани сир эмас. Бу ишда уларнинг тажрибасидан фойдаланиш керак.

Коммунал уй-жойлар ҳақидаги намунали низомларни ишлаб чиқиш бошқа муҳим бир вазифадир. Бу ишда аҳолини, айниқса ночор аҳолини ижтимоий ҳимоялашга асосий эътиборни қаратиш лозим. Бинобарин, уй-жойларни ёллаш, ижарага бериш ва кейинчалик аҳоли томонидан уларнинг сотиб олиниши тўғрисида шартнома тайёрлаб қўйилиши зарур. Республикада яшовчи айрим кишилар квартираларни дарров сотиб олишга қурби етмаслиги мумкин. Мана шундай кишиларга босқичма-босқич сотиб олиш учун ҳамма шароитларни яратиш керак.

Турар-жойларни одамларнинг мулки қилиб топширишнинг ўзи етарли эмаслигини, уларни ким ва қайси маблағ ҳисобига сақлаши кераклигини ҳам белгилаб қўйиш зарурлигини Тошкент тажрибаси кўрсатди. Шу сабабли уй эгаларининг ширкатини тузиш, уй-жойларни таъмирлаш ва сақлашга мавжуд уй-жойлардан фойдаланиш ташкилотларини ёки ижара жамоаларини жалб қилиш лозим, деб топилди. Бу соҳадаги ҳамма муносабатлар қатъий шартнома асосига қурилиши кераклиги табиий.

Бу ўринда ҳадеб Тошкент тажрибаси тилга олиниши тасодифий ҳол эмас. Чунки Тошкентда уй-жойлар турли кўрсаткичларга қараб баҳоланди, уйнинг қаерда жойлашгани, унинг қачон фойдаланишга топширилгани асосий кўрсаткичлар бўлди. Хуллас, ҳалқасимон усул ишга солинди. Хўш, кўп километрли бутун йўлнинг икки четида жойлашган Чирчиқда қайси усулда фойдаланса бўлади? Пойтахтнинг тажрибасидан ҳамма жойда ҳам фойдаланиш ўринли эмаслигини шу биргина тажриба кўрсатиб турибди. Бундай ҳолатларда ҳокимликлар бошқача йўл тутишлари керак. Зеро, уларнинг кўпчилиги турар-жойларни хусусийлаштириш ва давлат тасарруфидан чиқариш туфайли тушадиган маблағ бюджетимизни тўлдиради, деб ҳисоблашмоқда. Хўш, кейинчалик улар бу маблағдан қандай фойдаланади, уни иссиқ чойга ташланган қанддек эритиб юбормайдими? Шу мулоҳазани ҳисобга олиб, янги тузилаётган мувофиқлаштирувчи кенгашлар бу жуда муҳим ижтимоий тадбир қандай ўтишини кузатиб бориши, тушган маблағ турар-жойларни сақлашга, янги уйлар қуришга ишлатилишини назорат қилиши лозим. Нега деганда, республика аҳолиси тез кўпайиши муносабати билан уй-жой олиш учун навбат кутиб турганлар асло камаймаяпти.

...Хуллас, республика турар-жойларни ёппасига хусусийлаштиришга киришмоқда. Бошланаётган тадбирнинг ўзига хос хусусияти шуки, тайёргарлик даврига, айниқса маълумотлар ҳазинасини тузиш борасида ижрочилар учун қатъий жадваллар тузиб қўйилди. Бу соҳада кампаниячиликка ва ҳар қандай қилиб бўлса ҳам режани бажаришга киришиш ярамайди, деб ҳисоблайди давлат мол-мулкни бошқариш ва хусусийлаштириш комитетидагилар. Аммо шу заҳотиёқ яна бир нозик масала пайдо бўлди: 1993 йилда бутун республикада турар-жойларни олиш ва сотиш тақиқлаб қўйилган эмиш, шу гап ростми?

— Бу гап унчалик тўғри эмас,— деди Ж. Ражабов. — Бу — Ўзбекистон Республикасида турар-жойларни хусусийлаштириш тўғрисидаги қонун қабул қилингунга қадар жорий этилган вақтинчалик чорадир. Қонун лойиҳаси Олий Кенгаш комиссияси томонидан кўриб чиқилди. У навбатдаги сессияда халқ ноиблари муҳокамасига қўйилади. Ҳозирча эса Тошкентда квартира сотадиган биринчи биржа ташкил қилинди. Тажриба тариқасида ўтказилган савдо биржанинг ҳаётийлигини кўрсатди. Бундан ташқари биржа ҳузурида савдо билан шуғулланмайдиган бўлим тузилди. Бу бўлим нима билан шуғулланади? Масалан, квартира эгаси мустақил равишда ҳаридор топган. Бу ҳолда у биржага мурожаат қилиши шарт эмас. Аммо қоғозлар шу бўлим орқали расмийлаштирилиши керак. Бу тадбир чайқовчиликнинг олдини олади, квартиралар орқали найрангбозлик қилиб пул топадиган турли муттаҳамларга йўл бермайди.

Л. ЛЕВИН,
ЎзА мухбири.

Нукус шаҳридаги сутни қайта ишлаш заводида ҳар куни 25 тонна қаймоқ, сузма ва пишлоқ ишлаб чиқарилмоқда. Бу маҳсулотлар эса ўз вақтида савдо шохобчаларига етказиб берилаётир.

СУРАТЛАРДА: 1. Илғор ишчи Боғдагул Дилмуродова. 2. Жамоанинг бир гуруҳ аъзолари. 3. Сепаратчи Усенғали Абиев, 4. Ўз касбининг устаси Ўрмекен Қалниёзова.

Е. БОТИР олган суратлар.

ОНА САЙЁРАМИЗ ОМОН БЎЛСА БАС

ЯНГИ ТАЙЁРАГОҲ

● Беларусь пойтахтида Европада энг катта тайёрагоҳ ишга тушди. Янги тайёрагоҳ 66 минг 400 квадрат метр майдонни эгаллайди. У бир соат ичида қарийб 2 минг йўловчига хизмат қила олади.

Фаннинг сўнгги ютуқлари асосида бунёд этилган халқаро тайёрагоҳ билан яқин келажакда Кипр, Скандинавия мамлакатлари, Италия ва ер юзининг бошқа жойлари орасида ҳаво қатнови бошланади.

МАТРОСОВ ЭМАС, МУҲАММЕДЗЯНОВ

● Улуғ ватан уруши йилларида зирхланган ўт очиш нуқтасини гавдаси билан тўсиб, беқиёс жасорати туфайли бутун дунёга танилган Александр Матросов аслида бошқирд миллатига мансуб Шокир Муҳаммедзянов экан.

Бошқирдистоннинг Қўнақбоев қишлоғилик Ш. Муҳаммедзянов айрим сабабларга кўра ўз исм-шарифини ўзгартиришга мажбур бўлган. Кўпгина обрўли олимлар бу фактни тасдиқламоқдалар. Таниқли журналист Рауф Носиров ўзининг «Сиз қаерликсиз, Матросов? номли китобида бу ҳақда жиддий далил-исботлар келтирган.

ҚИРҒИЗИСТОН ОЛТИНИ

● Қирғизистон жумҳурияти ўзининг олтин захирасига эга бўлди. Қоработа ҳидрометаллургия комбинатида бир неча ўн килограммли олтин қуймаси олинди.

Умуман, Қирғизистон — олтин конларига бой ўлка. Олтин манбаларининг одам оёғи етмаган жойларда, тоғларда жойлашганлиги уни қазиб олишда қийинчиликлар туғдирмоқда. Шу сабабли ҳозиргача олтин конларидан фойдаланилмай келинган эди. Ушбу конлар айни пайтда жумҳурият ҳукуматинигина эмас, чет эл сармоядорларини ҳам қизиқтирмоқда.

ЖИНОЯТ КЎПАЙМОҚДА

● Ўтган йили Молдовада хавфли жиноятлар содир этиш ҳоллари анча ортди. Жумҳурият прокуратураси маълумотларига қараганда, сўл қирғоқ туманларини ҳисобга олмаганда ўтган йили мамлакатда жиноятчилик 1991 йилга нисбатан 0,4 фоиз кўпайган.

Кишиневда бу даврда жиноятчилик 3 фоиз камайган бўлса-да, оғир жиноятлар сони нисбатан ошган.

АЁЛЛАРГА РУХСАТ ТЕГДИ, ЛЕКИН...

● Афғонистон Ислом Республикаси ҳукумати бир йиллик тақиқдан сўнг аёлларнинг телерадио хизмати соҳасида ишлашига руҳсат берди.

Эндиликда ойнаи жаҳоннинг аёл сухандони ислом қонунларига риоя қилган ҳолда бошига қора рўмол ташлаб янгиликларни ўқиши мумкин. Ўзаро курашаётган мужоҳидлар ўртасидаги тўқнашувлар тугагач, шанба куни кечқурун телевидение ўз фаолиятини яна бошлади.

1995 ЙИЛГА НАЗАР

● Нью-Йоркда халқаро автосалон очилди. Ҳар йили ўтказиб туриладиган бу кўргазмага 120 та фирманинг 1200 га яқин янги моделдаги енгил автомобиллари ва автофургонлари қўйилган эди.

Бу ерга келган кишилар шу йилги янгиликлар билан танишибгина қолмай, келажакда — 1995 йилгача ҳам назар ташлайдилар. Кўргазмага қўйилган «келажак машиналари» нусхаларига қараганда экология жиҳатидан соф ёқилғи, аввало электр энергия ва табиий газ ёрдамида ишлайдиган автомобилларга афзаллик берилмоқда.

КАМБОДЖА ТЕРРОРИ ҚОРАЛАНДИ

● Ханойга ташриф буюрган БМТ бош котиби Бутрос Ғолий Камбоджадаги террор ва миллатни тозалаш сиёсатини кескин қоралади.

Бу мамлакатдаги ялпи сайлов белгиланган муддатда — май ойининг охирларида ўтказилиши учун БМТ ҳамма чораларни кўради, деб таъкидлади.

ҲАМКОРЛИККА ЧАҚИРИШ

● Иордания подшоҳи Ҳусайн «Босния ва Герцеговина фожиасини тўхтатиш» соҳасида ислом давлатларининг куч-ғайратларини бирлаштиришни ёқлаб гапирди.

Эронда чиқадиган «Салом» газетасининг хабарига кўра, Иордания подшоҳи Эрон Президенти Али Акбар Ҳошимий-Рафсанжонийга йўллаган мактубида «Босния мусулмонларининг азоб-уқубатларига халқаро ташкилотларнинг беларволигини» қоралади. У Эрон Президентини «Босния мусулмонларига ўтказилаётган тазйиқни ва уларнинг азоб-уқубатларини тўхтатиш» йўлида бошқа ислом давлатлари билан ҳамкорлик қилишга чақирди.

ҲУКУМАТ ҚЎШИНЛАРИНИНГ МАҚСАДИ НИМА!

● Руанданинг муҳолифатчи ватанпарвар жабҳаси якшанба куни Африкадаги шу мамлакатнинг ҳукуматини қоралаб, у ўт очишни тўхтатиш тўғрисида май ойида эришилган битимни узлуксиз бузиб келмоқда, деди.

«Жабҳа Руанда ҳукумати аҳдлашувларга хилоф иш тутаётганидан жуда ташвишланмоқда, — дейилади ташкилотнинг бу ерда тарқатилган баёнотида. Бизнинг назоратимиз остидаги жойларга қочиб келаётган фуқароларнинг айтишича, ҳукумат қўшинлари қуролсизлантирилган зонага жойлаштирилмоқда ва аҳолига жабр-зулм қилиш мақсадини кўзламоқда.

ТЕРРОРЧИЛИК ОЛДИ ОЛИНДИ

● Миср хавфсизлик кучлари якшанба куни яна бир террорчилик ҳаракатининг олдини олди.

«Ал-Вафд» газетасининг хабар қилишича, полиция германиялик ва францияликсаёҳатчилар тушган автобус тубига портловчи қурилма жойламоқчи бўлган номаълум террорчини ҳибсга олган.

(ЎзА, 13 апрель).

Мулкчиликнинг хилма-хил шаклларини вужудга келтириш, рақобатни авж олдириш, бошқаришнинг маъмурий-буйруқбозлик усулларидан қатъиян воз кечиш, иқтисодий омиллар ва воситаларни кенг жорий этиш бозор муносабатларининг ўзагидир.

И. КАРИМОВ.

Норбек ҚАЮМОВ, Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалиги вазири.

ЧОРВАЧИЛИКДАГИ ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ

УШБУ ТАРМОҚДА ТУБ ЎЗГАРИШЛАР БЎЛИШИГА ОЛИБ КЕЛАДИ

Республика ижтимоий-иқтисодий ҳаётида қишлоқ хўжалиги, хусусан, чорвачилик соҳаси муҳим аҳамиятга эга. Шунинг учун мустақил ривожланиш йўлига кирган давлатда бу тармоқ бозор шароитига мос равишда ҳар томонлама ривожлантирилмас экан, у ҳолда халқимизнинг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган талаби қондирилмайди, бинобарин, танқислик давом этаверади.

Президентимизнинг оқилона сиёсатлари туфайли республика қишлоқ хўжалигини тубдан иқтисодий ислоҳ қилишнинг имкониятлари очилмоқда. Вазирлар маҳкамасининг 1993 йил 7 январдаги «Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотни янада чуқурлаштириш тадбирлари тўғрисида» ва шу йил 15 мартдаги «Республика чорвачилигида иқтисодий ислоҳотни чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорлари бу борада дастуруламал вазифасини ўтамоқда.

Биринчи қарорга биноан, 1993 йилда республикамизда 700 давлат хўжалиги мулкчиликнинг нодавлат шаклига ўтказилиши режалаштирилган. Ҳозирги кунда эса 290 хўжалик жамоа, ширкат, ижара ва бошқа шаклларда фаолият кўрсатмоқда. Уюшма билан ширкатлар ва ижарачилар ўртасидаги муносабатлар шартномалар асосида ташкил этилиб, ширкатларга ер узоқ муддатга ижарага бириктиб берилди. Бошқа барча турдаги асосий воситалар далолатнома орқали жамоа мулкига айлантирилди.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, ишлаб чиқариш ширкатларининг аъзолари ўзларини мулкнинг ҳақиқий хўжайини деб ҳис қилмоқдалар. Уларнинг ерга бўлган муносабатлари тубдан ўзгарди: заминнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, шўрни ювиш, гектарлар ҳосилдорлигини ошириш, ерга ер қўшиш билан шуғулланмоқдалар. Бепул мулк қилиб берилган асосий воситаларга ҳам муносабат ўзгарди: уларни яхши сақлаш ва самарали фойдаланиш чоралари кўрилмоқда.

Республикада чорвачиликнинг бугунги аҳволини талаб даражасида деб бўлмайди. Чунки ижтимоий секторда молларнинг зотлари яхши эмас, зооветеринария хизматлари тўғри йўлга қўйилмаган. Натижада ўтган йили гўшт етиштириш режаси 94, сут тайёрлаш топшириғи 93 фоиз бажарилди. Чорва молларининг маҳсулдорлиги ҳамон паст. Бултур ҳар бош говмишдан 2271 килограммдан сут соғиб олинди ва 100 бош сигирдан эса 75 бош бузоқ олинди, холос.

Бундай кўрсаткичлар билан, албатта, халқимизнинг келгусидаги эҳтиёжини қондириб бўлмайди. Шунинг учун бу соҳада кескин бурилиш ясашни ҳаётнинг ўзи талаб этмоқда. Шу жиҳатдан олганда Вазирлар маҳкамасининг 1993 йил 15 мартдаги «Республика чорвачилигида иқтисодий ислоҳотни чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори тарихий аҳамиятга эга бўлиб, бу ҳужжат айни вақтида эълон қилинди. Унинг асосий мақсади чорвачиликда жамоанинг мулк эгалиги ҳиссиётини шакллантириш, энг ноёб мавжудот бўлган чорва молларини сақлаб қолган ҳолда маҳсулотни кескин кўпайтириш, молларнинг зотларини тубдан яхшилаш, келгусида чорвачиликнинг ҳақиқий эгалари — доимий фермерларни тарбиялаб етиштириш, бу соҳада авлоддан-авлодга боғланиб кетадиган чорвадорларни таркиб топтиришни кўзда тутади.

Қарорга кўра, 1993 — 1994 йилларда фермалар жамоаларига маҳсулдорлиги паст бўлган 997 қорамол фермаси хусусий мулк қилиб берилади. Бу йил эса 609 фермани ҳақиқий эгаларига топшириш мўлжалланган.

Фермалар жамоаларига қорамол фермаларини хусусий мулк қилиб берилиши ва уларнинг келгусидаги иш юритиш тамойиллари бу масалага ўта жиддийлик билан, изчил ёндашишни талаб этади. Энг аввало, ферма жамоаси аъзолари ҳозирги пайтда республика чорвачилигида «урф»га айланиб қолган маҳсулдорлик (ҳар бош сигирдан ўртача 2000 — 2500 литр сут соғиб олиш) даражаси билан бундан кейин халқимизнинг истеъмол талабини қондириб бўлмаслигини, ишни шу йўсинда юритиш бозор иқтисоди қонунларига жавоб беролмаслигини тўла англаб етишлари керак.

Жамоа аъзоларининг умумий йиғилиши қарорига кўра, фермадаги барча мулклар: сигирлар, ғунажинлар, таналар, бузоқлар, молхоналар, уй-жойлар, сув иншоотлари, асфальт йўллар, тракторлар, қишлоқ хўжалик машиналари ва бошқа жиҳозлар чорвадорларга хусусий мулк қилиб сотилади. Ферма жамоаси аъзолари ва фермани сотаётган хўжалик раҳбарияти вакилларининг иштирокида барча турдаги чорва моллари ёшига, турига, зотига, баланс қийматига (бунда охирги баҳо индекси ҳисобга олинади), шунингдек, бошқа жами асосий ишлаб чиқариш воситалари тури ва баланс қийматига кўра, қайта саноқдан ўтказилади ҳамда далолатномалар билан расмийлаштирилади.

Ферма жамоасига сотиладиган мулкнинг умумий баҳоси белгилангач, уни 10 йил муддатга тўлиқ хусусий мулк қилиб сотиш муносабати билан биринчи йил учун 10 фоиз миқдордаги суммаси аниқланади. Кейин шунга тенг келадиган миқдорда матбаа йўли билан акциялар чиқарилади (3000, 5000, 10000 сўмлик нархда тайёрланади).

Акцияларни сотиб олишда жамоанинг ҳар бир аъзоси тенг ҳуқуқлидир. Лекин бунда уларнинг малакаси, умумий ишга қўшган ҳиссаси, иш стажи, маълумоти, касби, қобилияти, жавобгарлиги каби жиҳатлари ҳисобга олинган ҳолда категориялар белгилангани мақсадга мувофиқ. (Масалан, ферма мудирига 2-, экспедиторга — 1,5, соғувчига — 1,8 категория берилади ва ҳоказо).

Қарорнинг диққатга молик жиҳати шундаки, мулкни хусусий қилиб сотиб олувчиларнинг ҳаммасига хизмат кўрсатувчи банклар орқали олган акцияларининг суммасига тенг миқдорда йиллик кредит ҳақи 5 фоиздан ошмайдиган узоқ ва қисқа муддатли қарзлар берилади, агар қарз олишни хоҳламаса, у ҳолда ўзининг маблағи ҳисобидан ҳам тўлаши мумкин.

Акциялар сотиб олинганидан кейин ферма жамоаси аъзосининг умумий мулкда акция қийматидаги сумма миқдорида улуши пайдо бўлади. Бошқача айтганда, шу пайтгача хўжалик ихтиёрида бўлган, эгаси ноаниқ чорва фермаларининг ўрнида жамоа аъзоларининг хусусий мулкчилигига асосланган мутлақо янги тузилма вужудга келади. Ва жамоанинг ҳар бир аъзоси фермадаги барча маблағларнинг бус-бутун сақланишидан, уларнинг йўқолмаслиги ва ўғирланмаслигидан манфаатдорлиги таъминланади. жамоанинг мулкка ва меҳнатга муносабатида жуда катта ижобий ўзгаришлар пайдо бўлади, маҳсулотга нисбатан эгалик ҳисси вужудга келади. Умуман олганда иқтисодий муносабатда катта ислоҳот — тарихда тасдиқланган ҳаётийлиги исботланган **хусусий мулк муносабати** ўз ўрнини эгаллайди.

Мулкка эгалик ҳиссиётининг пайдо бўлиши натижасида чорва молларининг туёқ сони кўпаяди, уларнинг зоти яхшиланади, маҳсулотнинг миқдори ва сифати оширилади, уларни сотишдан фойда кўпаяди, уни жамоанинг ўзи тақсимлаш имкони туғилади. Жамоада ишлайдиган ҳар бир ходимнинг даромади ортади. Буларнинг ҳаммаси келгусида чорвачилик тармоғининг ривожланишига ижобий таъсир кўрсатади.

Қарорда фермалар жамоалари — мулк эгалари хўжаликлар билан тузилган шартномаларга кўра, етиштирилган маҳсулотлар — гўшт, сут ва тери хом ашёсининг камида 50 фоизини давлатга қатъий харид нархларида, қолган қисмини эса тайёрлов ташкилотларига эркин шартномавий нархлар бўйича сотишлари белгиланган бўлиб, бу ферма жамоалари даромадлари ошишининг асосий манбаи бўлиб хизмат қилади.

Шуни алоҳида қайд этиш зарурки, ферма жамоалари хўжалик ва давлат буюртмасидаги 50 фоиз маҳсулотни етказиб беришлари ва қатъий харид нархида уларга сотишлари шартномага биноан амалга оширилади. Шартномада кўрсатилган барча талабларни бажариш эса мажбурийдир. Агарда томонлар буни бузсалар, у ҳолда жарима тўлайдилар. Бунда жарима миқдори етиштирилмаган маҳсулотнинг қийматига нисбатан белгиланади.

Режадаги маҳсулотнинг қолган 50 фоизини етказиб бериш ва сотишга доир шартномалар тайёрлов корхоналари билан тузилганда ҳар иккала томоннинг ҳуқуқ ва жавобгарликлари таъминланиши шартдир. Бунда ўзаро келишилган эркин шартномавий нархларда сотиш кўзда тутилади.

Чорвачиликда барча муваффақиятларнинг гарови унинг ем-хашак базасини мустаҳкамлашдир. Шунинг учун қарорда бу масалага алоҳида эътибор берилган.

Ферма жамоаларига асосий ем-хашак етказиб берувчилар фермаларни сотаётган хўжаликлар ҳисобланади. Бунда чорва туёғи сони ва етиштириладиган маҳсулотлар миқдорига қараб йил бошида улар ўртасида шартнома тузилади. Бу ҳужжатда ем-хашак тайёрлаш муддатлари, миқдори, етказиб бериш шартлари, озуқанинг келишилган нархлари каби барча кўрсаткичлар кўзда тутилади. Мабодо шартнома шартлари бажарилмай қолса, у ҳолда келтирилган зарар суммасига тенг миқдорда жарима тўланиши керак.

Ферма жамоаларига уларга яқин жойдаги ерларнинг бир қисмини ижарага бериш мақсадга мувофиқ. Чунки шундай қилинса, чорвадорларни зарур миқдордаги озуқа билан таъминлашга замин яратилади.

Фермаларнинг эгаларига марказлаштирилган тартибда давлат ресурсларидан концентрат озуқалар улар томонидан сотиладиган маҳсулотларни етиштиришга сарфланадиган концентрат озуқаларнинг амалдаги меъёрларига мувофиқ ва шартномавий нархлар бўйича ажратилиши ҳам қарорда таъкидланганки, бу давлат томонидан чорвадорларимизга кўрсатилаётган катта ғамхўрликнинг яна бир кўринишидир. Бошқача айтганда бу Президентимиз Ислом Каримовнинг «Давлат томонидан ёрдам берилмаса, қишлоқнинг оёққа туриши амримаҳол... уларни зарур кредитлар, техника, минерал ўғит, ем-хашак, уруғ ва кўчатлар билан таъминлаш даркордир» деган кўрсатмаларига амалий жавобдир.

Юқорида айтилганлардан келиб чиқиб шуни алоҳида таъкидлаймизки, чорвачиликда иқтисодий ислоҳотнинг амалга оширилиши бозор иқтисодиёти даврида қатор ижтимоий-иқтисодий ўзгаришлар бўлишига олиб келади:

Биринчидан, мустақил ферма жамоаларининг вужудга келиши, улар томонидан мулкнинг хусусий қилиб сотиб олиниши ходимларнинг фермага муносабатини ўзгартиради, маҳсулот сифатини яхшилаш, уни ўз вақтида сотиш, маҳсулдорликни оширишдан эса нафақат раҳбарнинг, балки барча жамоа аъзоларининг манфаатдорлиги таъминланади. Чунки маҳсулот сотиш уларнинг ўз ихтиёрида бўлиб, уни мустақил тасарруф қилади, даромад ҳам ўзлариники бўлади. Ундан келган фойданинг асосий қисми акцияларга мутаносиб ҳолда девидент сифатида аъзоларга берилади. Натижада ишлаб чиқариш муносабатларида туб ўзгаришлар содир бўлади.

Иккинчидан, молнинг хусусийлаштирилиши, шунингдек, даромаднинг кўпайиши натижасида фойданинг ошиб бориши жамоа аъзоларига ўз маҳсулотларини қайта ишлайдиган корхоналар ва цехлар қуриш имконини яратади. Яъни ферма жамоалари атрофида саноат базалари вужудга келади, қишлоқ хом ашё ўрнига тайёр маҳсулот сотишга ўтади. Бу ҳол келгусида тайёрлов корхоналарининг ишлаб чиқарувчилар билан ҳамкорликда ишлашларини таъминлайди.

Учинчидан, ферма жамоаларига ернинг ижарага берилиши чорва молларини йил давомида озуқа билан тўлиқ таъминлашга шароит яратибгина қолмасдан, балки заминнинг унумдорлигию самарадорлигини оширишга, йилига 2—3 марта ҳосил олишга, беда, ғалла, маккажўхори, кўк ўт майдонларининг кўпайишига, оқибатда эса ернинг мелиоратив ҳолатлари яхшиланишига ҳам олиб келади.

Буларнинг бариси ўз навбатида халқимизнинг чорвачилик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини тўлиқ қондиришга имконият яратиши шак-шубҳасиздир.

• Ўзбекистон ва жаҳон

МУАЛЛИФДАН: камина 1991 йилнинг октябрь ойи бошларида Аҳмад Яссавий симпозиуми муносабати билан Туркияга борган эдим. Ўзбекистонимиз ўз мустақиллигини эълон қилган бўлса-да, жаҳон жамоатчилиги тан олишда сукут сақлар, чамаси, дунёга янгигина келган давлатнинг дастлабки қадамларини синчиклаб кузатар эди. Чет билан тўғридан-тўғри алоқа йўлга қўйилмаган, борди-келдиларимиз ҳануз Москва орқали кечар, Президентимизнинг Ўзбекистонни жаҳонга танитишини бошлаб берган машҳур Туркия сафари ҳали олдинда эди.

ИККИ ҚИТЪАНИ ТУТАШТИРУВЧИ МАМЛАКАТДА

Бегали ҚОСИМОВ

«ЎЗБЕКЛАР ТАКЯСИ»

Истамбул икки буюк қитъани — Европа ва Осиёни бирлаштирган шаҳар. Унда Шарқ ва Ғарб ўзининг бетакрор тажассумини топган. 540 йилдирки бу қадим, улуғвор шаҳар бағрида туркий тил ва исломий шукуҳ барқ уриб келади. Мен эса буларга қаноат қилмай, ўзбекларни қидираман.

«Тўпқопи»дан қайтгунча қоронғи тушди. «Турк ўчоғи» кўчасида қабристон. Туташ уйда чироқ, ёш-ёш йигитлар кириб етишмоқда. Бирини тўхтатиб саволга тутаман. Имоматлик мактаби ўқувчиси экан. Илоҳиёт дарсини шу ерда ўтишаркан. Туркистонликларни суриштираман.

— Фотиҳ Меҳмед жомесининг пастида, Сўқули Меҳмед Пошшо масжиди қаршисида «Ўзбеклар такяси» бор, «бухороликлар такяси» ҳам дейишади. Ўша ёққа боришингиз керак экан-да, изоҳ беради бўлажак имом Меҳмед Жамолиддин.

Эртасига ҳамма ишни йиғиштириб ўша ёққа йўл олдим. Топиш қийин бўлди. Мармара университети ёнида каловланиб қолган эдим, ёнма-ён жойлашган Аминул баладияси маъмури Алиасқар Акой ёрдам берди. Бўйи ўртадан пастроқ, тўладан келган, лекин ҳаракатчан бу одам менга йўл кўрсатишга одам қўшди. Дарҳақиқат, масжид узоқ эмас экан. Фотиҳ Меҳмед жомеси ёнидаги майдондан тўғрига юрган эдик, Отатурк бюсти ўрнатилган лицей кўринди. Ўнгга бурилиб пастга тушдик, чапда масжид, ўнгда уч қаватли эски ғиштин бино — такя.

Ростини айтганда, мен уни туркистонликлар ёхуд бухороликлар йиғилиб турадиган бир манқий бино, самовар гумон қилган эдим, тураржой экан. Яшаш учун ҳеч бир қулайлик йўқ. Томлари тешилиб деворлари ўпирилиб ётибди. Омонат қадам босиб, у ёқ бу ёққа аланглаб, одам қараб, юқорига кўтариламан. Бир киши кўрингандай бўлади. Мақсадни тушунтираман. Кўринишдан етмишларга кирган, ҳорғин бир киши чиқиб келади. Кўришамиз. Фахриддин Аркман, деб ўзини таништиради. Бу бинонинг қурилганига 190 йил бўлган, бобом Шайх Абдулмажидга тегишли,— деб бошлайди у ҳикоясини.— Асли бухоролик ўзбекмиз. Бобом 19 ёшида шу ерда шайх бўлган, 99 ёшда вафот этганлар. Отам Шайх Абдул Раҳмон 58 ёшда қазо қилдилар. Мен 63 ёшдаман, фабрикада ишчи бўлиб ишладим, ҳозир пенсиядаман. Мен тилимни йўқотганман, тилини сақлаганлар бор.

Фахриддин оға хижолат тортгандай бўлади.

— Бобом нафаслари ўткир бўлган. Нақшбандийлик тариқатига амал қилганлар,— давом этади суҳбатдошим.— Ҳамшаҳарлар у кишини қора тортиб келаверганлар. Бобом уларни шу ерга жойлаштираверганлар. Бир муддат яшаб, уй-жой қилгач, чиқиб кетишаверган. Аҳад Андижонийни танийсизми, машҳур жарроҳ, профессор, у ҳам шу ерда яшарди. Энди ҳаммаси катта бўлиб кетган, ҳеч қайсиси қайрилиб қарамайди.

Эшикдан 14—15 ёшлик йигитча кириб келади. Оти Нажмиддин экан. Тавозеъ билан кўришади. Чолга қандайдир чойшабларни топшириб, дазмоллланганларини олади.

Гапни оиласига бураман. Тўрт фарзанди бор экан. Иккитаси уйлик, иккитаси ўқийди. Хайрлашаман. Нажмиддин кузатиб қўймоқчи бўлади. Чиқаверишда бино пештоқидаги ёзувга кўзим тушади:

Ҳазрати Абдул Ҳамидхон
адолатпешанинг
Умр ила иқболини қилсун
фузун рабби мажид.
Мулкпарвар уйлари Султон
хайр андишаким,
Соясинда кун бакун
вайроналар бўлсун чашид.
Жумладан, таъмира пек
муҳтож эди бу хонақоҳ
Этди иншо ҳиммати-ла ўлди
итмома расид.
Бу иморатдир ажаб, нақший,
дедим тарихини
Шоҳ нақшбанд жойини қилди
бино Султон Ҳамид.

Санаси 1200 йил (мелодий 1786) кўрсатилишига қараганда, бино Султон Абдулҳамид I ҳукмронлиги даврида (1774—1789) йиллари таъмир этилган. Илгари хонақо бўлган. (Демак, Аркман чалкаштираяпти). Эҳтимол, у Султон Салим II (1556—1574) ва унинг туркистонлик қардошлар билан алоқаларини тиклашга уринган тадбиркор вазири Сўқули Меҳмед Пошшо даврида қурилган бўлса. Бекорга унинг жомеси бу бино билан ёнма-ён турмас. Нақшбандийларнинг мавқеи турк султонлари ҳузурида баланд келган. Ҳозирда туркиялик 8 миллион киши шу сулукда бўлиши, ота-боболари билан шу сулукда келган президент Турғут Ўзолнинг 1993 йил сентябрда мамлакатимизда ўтказиладиган Ҳазрат Баҳовуддин таваллудининг 675 йиллик тантаналарида қатнашиш истагини билдирганлиги бунга далил.

Хуллас, бу такя Истамбулнинг 1453 йилдан 1923 йилгача пойтахт бўлганини кўзда тутсак, Туркистоннинг Туркиядаги ўзига хос ваколатхонаси вазифасини бажариб келган. Ва, шубҳа йўқки, бу тупроққа қадам босган ҳар бир туркистонликнинг бу даргоҳга қадами теккан. Шу жумладан, ўтган асрдаги Фурқатнинг, XX аср бошидаги Фитрат бош ўнлаб жадидларнинг ҳам. Агар XV аср Мовароуннаҳрининг оғир кунларида Улуғбекни қурбон берган туркий илм-фаннинг Али Қушчи, Мирим Чалабий каби афтодаҳол ворислари Истамбул фатҳидан тасалли топиб, Султон Фотиҳ Аҳмад паноҳига йўл олган бўлсалар, XX асрда она Туркистонни большевик зулмати қоплаб келаётган бир пайтда эрк ва эътиқодини ҳеч кимга беришни истамаган жадидларимиз Камол Отатурк Туркиясини қора тортиб бордилар.

Пештоқдаги ёзувни кўчириб оларканман, Нажмиддин ҳар бир ҳаракатимни диққат билан кузатарди. «Қуръонни ўқийман, буни ўқий олмайман. Ўзбекистонга борсам, ўқиб кета оламанми?», — сўрайди мендан.

— Ўқийсан, ўқийсан, —тасалли бераман.

Авлиёни тавоф қилгандек хайрлашгани узатган қўлимни кўзига суртади.

...Бу ерларда ўқишнинг қадри ғоят баланд.

ТУРКИСТОНЛИКЛАР

Истамбулда 20—30 минг атрофида ўзбек бор. Тўй-маъракада йиғилиб туришади. Шаҳарда шундай йиғинларга мосланган махсус жойлар бор, шу сотиб олинади. Биздан борганларни дунёнинг барча мамлакатларидаги сингари бу ерда ҳам туркистонлик дейишади. Истамбулда туркистонликларнинг мавқеи чакки эмас. 20—30 минг туркистонликнинг 20—30 қадари доктор, тарихчи Абдулқодир Дўнуқ — шуларнинг бири. У Истамбул университети профессори, умумтурк тарихи кафедраси мудири. Бу кафедрада узоқ йиллар Туркистоннинг тутинган фарзанди машҳур Аҳмад Заки Валидий (1890—1970) ишлаган. У бу ерга Русия ва Туркистондаги инқилобий йиллар дея тарихга кирган қонли можаролардан ҳорибчарчаб қайтган эди. 1917 йил февраль ўзгаришидан икки ой ўтар ўтмас бошқирдларнинг миллий давлати сифатида Оренбургда Бошқирд Марказий Шўросини тузган бу тиниб-тинчимас одамни 1918 йилнинг 18 январида шаҳарни ишғол этган большевиклар 3 февраль кечаси қамоққа оладилар. У қамоқдан қочади. 1920 йилнинг 29 июнида пинҳона Туркистонга келди. Туркистон Миллий бирлигини ташкил қилди, оқу қизил барча мустамлакачиларга қарши кенг курашни йўлга қўйди. 1821 йилда Анвар Пошшонинг келиб қўшилиши билан бу ҳаракат кучайгандай бўлди. Бироқ шоир айтмоқчи, умид тераклари йиқилиб борди. 1922 йилнинг августида Пошшо Болжувонда ҳалок бўлди. Бир томондан, мамлакатни ўраб олган очлик, иккинчи томондан, Марказнинг ғоят уддабуронлик билан оч қўшинни Шарқу Ғарбдан олиб Туркистонга ташлаши аҳволни ниҳоятда танг қилиб қўйди.

Иложсиз қолган Валидий дўсти Абдулқодир билан бирга 1923 йил февралининг сўнгги кунларидан бирида яширин Эрон сарҳадига ўтадилар ва Машҳадга етиб келадилар. Валидий Туркистонда икки йилу саккиз ой турди. Бу йиллар Туркистоннинг сўнгги давр тарихидаги энг оғир йиллардан эди. Тақдир Бошқирдистонда туғилиб ўсган Заки Валидийни туркий дунёнинг бешиги — оталар юрти Туркистоннинг энг қора, энг бахтсиз кунларига юзма-юз қилди. У оталар юртининг эрки ва саодатини муқаддас тутди, ҳеч иккиланмай бу учун жангга кирди. «Мен шахсан миллатимнинг энг мушкул жангларида, энг қайғули дамларида кураш сафларида бўлиб бутун борлиғим билан унда иштирок эта олганимдан виждоним олдида хотиржамман, — деб ёзган эди у.— Агар тарихда ҳеч бир хизматим бўлмай, биргина шу ҳаракатга иштирок қилишнинг ўзи мен учун кифоя эди».

Валидий ўтган икки йилу саккиз ой давомида Туркистоннинг бу ёғидан кириб у ёғидан чиқди. 9—10 минг чақирим йўл босди. Халқимизнинг ҳаётини ҳам, маънавиятини ҳам ўз кўзи билан кўрди. У ёзади: «Бу аснода биз ҳар тарафда халқимизнинг фавқулодда бир эътиқодини, самимиятини, кенг қалбини... кўра олдик. Халқимизнинг ахлоқ ва савияси ҳақида айтилган сайёҳлар хусусан, руслар тарафидан ёзилган нарсаларнинг кўпи ё ёлғонлигини ва илгарилари патсифистликка, ҳатто қўрқоқликка йўйиб келган хусусиятлари аслида мулоҳазали, сабрли ва фавқулодда босиқ миллатимизнинг вазминлиги ва бегона маданият олдидаги бир нав ҳайратдан бошқа нарса эмаслигини, айниқса кўчманчи ва ўтроқ ўзбек — қирғизларда эски қоидалару олижаноблик руҳи ва қаҳрамонлигининг қадим замонлардагидек барҳаёт келаётганлигини ўз кўзимиз билан кўрдик... Шунингдек, ўзбек қишлоқларида диний мутаассибликнинг кучлилиги ҳақидаги гап-сўзларнинг ҳам афсонадан иборат эканлигини кўрдик. Бундай сабр-тоқат Шарқнинг бирор миллатида йўқ. Бизга бу ерда ҳеч бир ўзбек «нега намоз ўқимайсан?» деган бирор савол бергани йўқ. Унинг учун бизнинг ўз халқини самимий севган, билим ва ҳунари билан унга ёрдам беришга уринган авлод бўлишимиз кифоя эди».

Хуллас, Заки Валидий дўсти Абдулқодир билан 1923 йилнинг 12 мартида Машҳадга кириб келади. Ундан Ҳирот, Қобул, Ҳиндистон орқали Европага йўл олади. 1924 йил ноябрида Берлинда Туркистон Миллий Бирлигининг конференциясини уюштиради, жўшқин учрашувлар ўтказади. Туркистоннинг қўҳна тарихидан зироатигача бўлган мавзуларда қизғин маърузалар қилади. 1925 йилнинг майида Туркия илмий жамоатчилигининг сўров ва таклифлари, машҳур Кўпрулузоданинг қаттиқ илтимоси билан Истамбулга келади. Шу йилнинг 3 июнида Туркия фуқаролигига қабул қилинади. Ва 1970 йилнинг 26 июлига — ўлимига қадар шу юртнинг фуқароси бўлиб яшайди.

Тўғри, бунинг етти йили (1932—39) айрим сабаблар билан Австрия ва Олмонияда кечди, лекин Туркия билан алоқаси узилмади. У Истамбул университети адабиёт факультети декани Кўпрулузода таклифи билан бу ерда турк тарихи муаллими сифатида иш бошлади. Туркистон фарзанди ҳисобланишни энг юксак шараф ва мартаба деб билган буюк олимнинг 40 йилдан ортиқ умри кечган даргоҳга қадам босарканман, вужудимни енгил титроқ қоплайди. Мана 317-хона. Валидийнинг иш столи, машинкаси... Хона музейни эсга солади. Аттилла тарихи устида илмий иш олиб бораётган ассистент Али Аҳмадбей хонадаги ҳар бир буюм ҳақида соатлаб гапира олгудек.

Валидий асос солган кафедранинг номи «Умумтурк тарихи» деб аталади. Ҳозирги мудири Абдулқодир Дўнуқ. У ҳам туркистонлик. 43 ёшда. Бухородан. Отаси ўзбек, онаси қозоқ. 1936 йилда Эрон орқали келишган. Абдулқодир шу ерда туғилган, лекин тилини йўқотган. Хижолат тортади. Аммо ниҳоятда самимий.

Ҳамкасабалари билан таништиришга ҳаракат қилади. Меҳмет Саройни танийман. Туркистон бўйича йирик мутахассис, Валидийнинг истеъдодли шогирдларидан. 1991 йилнинг мартида Симферополда Ғаспрали кунларида учрашганмиз. Исмоилбекнинг Халқаро Истамбул фондига менинг номзодимни тавсия этиб, қизғин қўллаб-қувватлагани кечагидай ёдимда.

Профессор кабинетига бошлайди (бу ерда деярли ҳар бир профессорнинг ўз кабинети бор). «Рус ишғоли даврида Усмонли давлати билан Туркистон хонликлари орасидаги сиёсий муносабатлар (1775—1875)» деган 1990 йилда чоп этилган китобини тақдим этади. Кабинетдаги шогирдлари — бўлажак беш магистр билан танишаман. Унинг ҳам бири туркистонлик, ўзбек қизи. Тили заррача бузилган эмас. 1969 йилда Ҳиндистондан кўчиб келганмиз, Туркистондан қачон чиққанимизни билмайман, бобом Мунаввархўжа йўл азобларини кўп гапирар эдилар. 1981 йилда вафот этдилар, отам-онамлар билишади.

Руҳихоним самимий уйига таклиф этади, адреси ва телефонини қўлимга тутқазади. Руҳихоним иқтисод факультетини битирган, тарихдан магистр бўлмоқчи.

Абдулқодир билан тушлик қиламиз. Мезбон ҳамюртини энг эътиборли ресторанлардан бирига бошлайди. Бир-биримизга маъноли тикиламиз. Савол-жавоблар тилга кўчади.

— Юрт қандай? Ободми, озодми?

— Озод бўляпти. Лекин ниҳоятда қийин кечяпти.

— Барибир бораман!

Абдулқодир кўзини шовқинли кўчага олиб қочади. Оҳиста қўшимча қилади. Ота-онамнинг зорига чидаб бўлмайди.

— Ватан, ватан-да...

Жимгина университетга қайтамиз.

Университетнинг ҳайбатли арки олдидаги Боязид майдонига йўл оламиз. Ҳар кун кўрадиганим, улуғвор пештоқдаги «Т. Ж. Истамбул университети. 1453.» ёзувига қарайман. Пастроқда қуръон ояти: «Инна фатаҳна лака фатҳан мубинан» (биз буни сен учун очдик!). «Фатҳ» сурасидан биринчи оят.

540 йилдан буён бу даргоҳ илму фанга, дину диёнатга маскан бўлиб келади.

(Давоми бор).

Ўзимиздан чиққан «ҳожатбарор»лар

ҲОЗИР нефтнинг баҳоси анча ошган. Мамлакат келажагини усиз тасаввур қилиш қийин. Эл ғамини ўйлаётган ҳукуматимиз валютага бўлса ҳам уни асосан Россиядан, қисман Туркманистондан келтираяпти. Бироқ айрим нопоклар уни даромад манбаига айлантириш мақсадида арзимаган нархда четга пуллашаяпти. Шундай қийин шароитда баъзи бир раҳбарлар бу хом ашёни сотиб «тирикчилик» қилишдан сира уялишмаяпти.

Республиканинг нефтга бўлган эҳтиёжини асосан четдан сотиб олиш эвазига қоплнаётганини Янгиер шаҳридаги «Ўзбекгазмахсусқурилиш» трестидагилар билмасмидилар?

Трестнинг 1-қурилиш-монтаж бошқармаси бош муҳандиси В. Генин таваккал қилиб 10 январь куни 381-рақамли ҳисоб-китоб қоғозига 6,5 тонна дизель ёнилғисини олиб чиқиб кетишга рухсат дея ўз имзосини қўйган. «Чўрткесар»нинг қилғилиги бошига бало бўлди. Юк белгиланган жой — Тожикистонга етиб бормади.

23 январь куни «Учқўрғон» давлат хўжалигига қарашли «ГАЗ-53» русумли, давлат белгиси 89—45 НАЛ юк машинаси ҳайдовчиси А. Мирзараҳимовдан ҳам омад юз ўгирди. Унинг Учқўрғон ёғмой заводидан «ундирган» беш тонна бензинини божхона ходимлари Қирғизистонга ўтказишмади.

Қиш-қировли кунлар ортда қолиб, кўклам эшик қоқа бошлади. Деҳқон борки, эрта эксам дейди. Афтидан, Марҳамат туманидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалигида шундай ўйлашмайди. Шу боисдан ўзларига «ортиқчалик» қилиб қолган 2,5 тонна дизель ёнилғисини «ГАЗ-53» русумли, давлат белгиси 11—28 ОШП машинасига ортиб берган бўлишса ажаб эмас.

Ўзига хос бу «мусобақа»дан транспорт корхоналари ҳам четда туришмаётир. Пойтахтдаги «Средазтрансстрой» корхонасидан ими-жимида узатилган бензин ноқонуний равишда Тожикистонга олиб кетилаётганини «ГАЗ-53» русумли, давлат белгиси 06—91 ТНН автомашинаси тўхтатилганда билиб қолишди. 3 тоннадан ортиқ А—76 бензини давлат фойдасига мусодара қилинди.

Андижон вилоятининг Хонобод темир йўл станциясида 6 февраль куни антиқа воқеа содир бўлди. Станцияда турган цистерналар ҳужжатлари текширилганда 93 тоннадан ортиқ дизель ёнилғиси Қўрғонтепа туманидаги «Султонобод» жамоа хўжалигига олиб кетилаяпти деб кўрсатилганди. Қўшимча аниқлашлар шуни кўрсатдики «Султонобод» жамоа хўжалиги юкни ортган Муборак олтингугурт заводи билан олди-берди қилмас экан, ёнилғи Ўш вилоятининг Қашқар-кишлик темир йўл станциясига етиб бориши мўлжалланган. Буни юкни кузатиб келган завод вакили ҳам таъкидлади. Шундай қилиб сохта ҳужжатлар билан қўшни республикага жўнатилаётган 5 миллион 800 минг сўмлик хом-ашё ўзимизда қолдирилди.

Ажабланарлиси шундаки, бундай нопок ишларга ҳарбийлар ҳам аралашишмоқда.

7 февраль куни Ўш вилоятидаги ҳарбий бўлинмалардан бирига қарашли ёнилғи ташувчи учта машинада 20 тоннаю 290 литр дизель ёнилғиси (1 миллион 133 минг сўмлик) қонунга зид ҳолда қўшни республикага олиб кетилаётганида тўрга илинди. Ҳарбийлар шерикларига «содиқ» қолишиб, ҳозирча уларнинг номини айтишмади. Ушбу иш юзасидан текширув олиб борилмоқда.

Сурхондарёдаги ҳарбий бўлинмалардан бирида хизмат қилаётган А. Старостин ҳам «КамАЗ—4310» дусумли машинасига 5 тонна А—76 бензинини ортиб Тожикистонга йўл олганди. Афсус ови бароридан келмади.

Ўзбекистонда ёнилғи шунчалик серобми-ки, уни дуч келган одамга сотиб юбораверсак, 4 тоннадан зиёд дизель ёнилғисини тракторда олиб кетаётган ўшлик А. Норимбеков уни номаълум шахсдан сотиб олган эмиш. Ушбу жиноий иш ҳам Фарғона тумани ички ишлар бўлимига топширилди.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Шуниси ачинарлики, эл мулкини туя қилаётганларнинг аксарияти амалдорлар. Юрт тузини ичиб, тузлиғига тупураётганларни на бандаси, на Оллоҳ кечиргай.

Мирза АБДУЛЛАЕВ,
Давлат божхона қўмитаси матбуот маркази ходими.

ОРОЛ ҚИСМАТИ

● НУКУС. Ўлкашунослик музейида Орол денгизининг бугуни ва ўтмишини акс эттирувчи кўргазма намойиш этилаяпти.

У «Орол менинг тақдиримда» деб номланган. Томошабинлар мусаввир, ҳайкалтарош ва суратчиларнинг денгиз қисматига оид асарларию турли ҳужжатлардан инсоннинг табиат устидан ҳукмронлик қилиши фалокат келтириши муқаррарлигини англайдилар. Уларда ўлаётган денгиз қисматига ачиниш ҳисси жўш уради.

БОЗОРДАГИДАН АРЗОН

● ФАРҒОНА. Нефтни қайта ишлаш бирлашмасининг кичик корхонасида колбаса тайёрланаяпти.

ЗАРУР дастгоҳлар Италиядан олинди. Гўштни бирлашманинг ёрдамчи хўжалиги етказиб бераяпти. Кунига 500 кило маҳсулот чиқарилиб, корхона ишчиларига бозордагидан анча арзон нархда сотилаяпти.

ҲЕЧДАН КУРА...

● АСАКА. «Навбаҳор» жамоа хўжалиги аъзоларига икки килодан қанд улашилди.

ЎТГАН йили икки гектар майдонга экилган қанд лавлагидан 96 тонна ҳосил олинган эди. Яқинда унинг 80 тоннаси Жамбул қанд заводига топширилиб, ўрнига қанд-шакар келтирилди.

ДАСТГОҲ ҚОШИДА ҚИЗЛАР

БОЗОР муносабатларига ўтаётган айни мураккаб кунларда Қораўзак районидаги «Маданият» давлат хўжалигида халққа хизмат кўрсатиш ва иш билан таъминлаш борасида бир қанча хайрли ишлар қилинмоқда. Яқинда хўжаликда ун тегирмони, консерва ва полос тўқиш цехлари ишга туширилди.

Чевар тўқувчи Бибиойим Усмонованинг ташаббуси билан овулдаги бир қанча ҳавасманд қизлар тўпланиб, район маҳаллий саноат комбинатида, қўшни Беруний районидаги полос тўқиш цехида иш ўрганиб қайтдилар. Бугунги кунда чеварларнинг қўлларидан чиққан бежирим ва чиройли полослар ўз буюртмачиларини топаяпти.

Мансур АҲМЕДОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Тошкентдаги енгил автомобилларга техник хизмат кўрсатиш ишлаб чиқариш бирлашмаси бош станциясининг меҳнат аҳли эҳтиёт қисмлар тақчиллигига қарамай мижозларнинг мушкулини осон қилмоқдалар. Бунда, айниқса, пайвандчи-чилангар Абдуҳаким Пўлатов ҳамкасбларига ўрнак бўлаётир. У ўн йилдан бери мазкур корхонада сидқидилдан ишлаб келаяпти.

СУРАТДА: пайвандчи-чилангар Абдуҳаким Пўлатов.

Б. ЕРКАБОЙ олган сурат.

• Маҳаллада нима гап?

ВАЪДАГА ВАФО

Бундан икки-уч йил аввал эски маҳалла бузилиб, ўрнига кўп қаватли иморат солинган эди. Ўзбекнинг иниаси кўп, тўй-маъракаси кўп: дарров тўйхона лозим бўлиб қолди.

Уй ёнида анчагина ер ташландиқ ҳолатда ётарди. Маҳалла аҳли маслаҳатлашиб, ҳашар йўли билан тўйхона қурмоқчи бўлишди. Аммо ҳисоб-китоб қилиб кўришса, қурилиш материаллари учун бир неча миллион сўм керак бўлар экан. Қарашса бўлмайди: ёрдам сўраб ҳокимиятга чиқишди. Мирзо Улуғбек район ҳокими Ш. Мирзиёев ўшанда маҳалла аҳли насиб қилса Наврўз байрамини янги тўйхонада ўтказишини айтган эди.

Эзгуликнинг қаноти бор деганлари рост экан. Тўйхона ҳаражатларини Баҳодир Қосимов раҳбарлик қилаётган «Карвон» халқаро ўзбек-рус савдо уйи ўз зиммасига олди. Кўп ўтмай, яъни шу йилнинг февраль ойида қурилиш ишига киришилди. Наврўз байрамигача битириш ниятида ишчилар иссиқ-совуқ демай ишлашди.

Район ҳокими ваъдасининг устидан чиқди: яқинда «Турон» деб ном олган шинам ва чиройли тўйхона маҳалла аҳлига совға қилинди. Ҳокимлик янги тўйхонада Наврўз байрамини кўнгилдагидек нишонлаш учун уй-рўзғор буюмлари, озиқ-овқат, ҳатто сумалак қилиш учун буғдой ҳам тортиқ қилди.

Камҳарж, қаровсиз ва кўпболали оилаларга Наврўз айёмида 10 минг сўм пул ҳамда турли хил совға-саломлар улашилди.

Гулпошша ЭРГАШХЎЖАЕВА.

ТАРИХИМИЗНИ ЎРГАНИШ БЎЙИЧА УЧ МУЛОҲАЗА

Кейинги йилларда Ўзбекистон тарихини ўрганишга эътибор кескин кучайди. Етук тарихчиларимиз ўтмишимизни ҳалол, холис ёритишда, унинг ўрганилмаган саҳифаларини қайта тиклашда сезиларли ишлар қилмоқдалар, янги китоб ва рисолалар чоп этмоқдалар.

Ўрта мактабларда Ўзбекистон тарихи дарси учун ажратилган соатлар бундан 2—3 йил аввалгисига қараганда уч-тўрт марта ошди. Олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ҳам вазият тубдан ўзгарди. Илгарилари республикадаги техник, тиббиёт ва қишлоқ хўжалиги олий ўқув юртларида ота юртимиз тарихи деярли ўрганилмас эди. Ҳозирги вақтда республикамизнинг барча олийгоҳларида Ўзбекистон тарихи учун 136—170 соат ажратилиши вазирлик томонидан белгиланган.

Жонкуяр мактаб ўқитувчиларининг меҳнати натижасида эндиликда олийгоҳларга юртимиз тарихини бирмунча яхши билган йигит-қизлар келабошлади. Келажакда булар сафи кенгаяди деган умиддамиз. Фикримча, яқин бир-икки йилда ўрта мактабда ўрганиладиган материалларни олийгоҳларда тўла такрорлашга ҳожат қолмайди. Табиийки, университет ва институтларда Ватан тарихи юқорироқ босқичда, янги даражада ўрганилиши лозим. Шу мақсадда олийгоҳларда, мактабда олинган билимга таяниб, тарихимизнинг ижтимоий-сиёсий тарафларига кўпроқ эътибор берилса тўғри бўлар эди. Шундай қилинса талабаларнинг сиёсий ва ҳуқуқий маданиятини шакллантиришга, республикамиз эришаётган мустақилликнинг моҳиятини ва бу жараённинг мураккаблигини чуқурроқ тушунишга, Президентимиз сиёсатининг нақадар муҳимлигини англашга имконият кўпроқ бўлади деб ўйлайман.

Яна бир фикр. Бугунги кунда Ўзбекистоннинг халқаро нуфузи ошмоқда, бошқа мамлакатлар билан муносабатларини тенглик асосида ривожлантириб бораяпти. Ислом Каримов айтганидек, маънавият турли халқлар ва мамлакатлар кишиларини қон-қардош қилади. Уларнинг тақдирини ўзаро ҳурмат асосида яқинлаштиради. Бизнинг маънавиятимиз асрлар давомида миллион-миллион кишилар тақдири билан шаклланган. Шуни ёдда тутмоқ зарурки, миллатда ўзини ўзи англашнинг тикланиши жаҳон инсонпарварлик маданияти ва умумбашарий қадриятлари идеалларидан, бизнинг кўпмиллатли жамиятимиз анъаналаридан ажралмаслиги керак. Шунинг учун ҳам юртимиз тарихини ўрганиш жараёнида яқин ва йироқ мамлакатлар тарихи кўламини ҳисобга олишимиз лозим.

Ўз ўтмишимизни, айниқса, XX аср даврини ўрганишимизда бошқа давлатларнинг ижобий ва салбий тажрибаларини инобатга олсак, яхши бўлар эди. Янги Ўзбекистон тарихини бошқа мамлакатлардаги муҳим ижтимоий-сиёсий воқеалар таркибида ўрганиш мақсадга мувофиқ. Ахир, мустақил республикамиз ёш мутахассислари бошқа давлатлардаги ижтимоий вазиятлардан хабардор бўлса яхши-ку.

Учинчи мулоҳаза. Ўзбекистон олий ўқув юртларида «Фан ва техника тарихи» дарсини ўқитиш даври келди деб ўйлаймиз. Президентимиз таъкидлаганидек, ҳозирги вақтда барча куч ва имкониятимизни фан, техника, технология, бошқарув ва информатикада эришилган жаҳон ютуқларини ўзлаштиришга йўналтириш керак бўлади. Фақат ана ўшандагина Ўзбекистон ўзининг барча бойликларининг чинакам эгаси ва ҳақиқий маданий давлат бўлади. Албатта бу янги фан ҳар бир олий ўқув юртининг мутахассислик соҳаларини инобатга олмоғи даркор. Бу эса талабаларимизнинг илм-фанга, техникага иштиёқини оширишга кўмак беради деган умиддамиз.

А. АБДУНАБИЕВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

НИҲОЯТ, КЎЧАЛАР СУВГА СЕРОБ БЎЛАДИ

«Ўзбекистон» маҳалласи Наманган шаҳрининг қадимий Қўқон кўчаси охирида, Фарғона — Шаҳанд йўлида жойлашган.

— Маҳалламиз бундан 25 йил олдин «Октябрь» маҳалласидан ажралиб чиққан эди, — деб ҳикоя қилади маҳалла қўмитаси раиси Маматвали Турғунов.

Ўша йиллари бу ҳудудда одамларга янги участкалар берила бошлаганди. Ҳозир бу ерда ўнлаб кўчалар барпо этилди, уйлар қурилди.

— Фаолларимиздан бири —Усубжон Хожимирзаев ташаббуси билан маҳалланинг кўпгина кўчалари сувга сероб бўлди. Юсуфжон Нишоновнинг саъй-ҳаракатлари билан эса хонадонлар тўла газлаштирилди. Ўнлаб кўчаларга асфальт ётқазилди, — дейди раис.

Маҳалла жамғармасига фаолларимиз раҳбарлик қилаётган аврли ва шойи газламалар корхоналарининг ҳар бири юз минг сўмдан пул ўтказишгани ҳисобидан маҳалла ташкил топганлигининг 25 йиллиги ва Наврўз байрамлари муносабати билан 40 нафар ночорларга қирқ минг сўм ёрдам пули улашилди. Бундан ташқари 10 нафар ночор кишилар 10 та кооперативга бириктириб қўйилди. Иккита камхарж хонадонга иситиш системаси қуриб берилди.

Т. СУЛАЙМОНОВ.

Муроджон Тошматов билан қўқонликлар ҳақли равишда фахрланишади. Бунинг боиси бор, албатта. Ўзбекистон халқ табобати қўмитаси ва бутун дунё табобатчилар Ассоциациясининг фаол табиби, юзлаб дардманд, ҳожатталаб кишилар кўмакдоши Муроджон шаҳарда ўзининг олийҳимматлиги, қадриятларимиз жонкуяри эканлиги билан ҳам ном қозонган.

— Муроджоннинг хайр-эҳсон бобида серҳимматлиги туфайли Ҳожа Аҳмад Яссавий номли масжидда унинг ташаббуси билан 14-болалар уйида тарбияланаётган уч нафар турли миллатга мансуб болаларнинг қўли ҳалолланди. Уларга ўз урф-одатларимиз бўйича суннат тўйи қилиб берилди.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТДА: табиб ва дуохон, сахий қалбли инсон Муроджон Тошматов болалар уйи тарбияланувчилари билан.

Муаллиф олган сурат.

● Ўт ўчириш хизмати 75 ёшда

ЖАСОРАТ ТАЛАБ ЭТИЛАДИГАН КАСБ

Бугун ёнғиндан муҳофаза этиш хизматининг ходимлари анъанавий байрамларини, Ўзбекистон ёнғиндан муҳофаза этиш хизматининг 75 йиллик муборак санасини нишонламоқдалар.

Республикамиз ўт ўчирувчиларининг халқ хўжалигини юксалтиришда, унинг иқтисодини мустаҳкамлашда олиб бораётган хизматлари беқиёсдир. Улар мана шу 75 йил мобайнида оғир ва мураккаб шароитларда халқимиз билан биргаликда жасорат намуналарини кўрсатиб хизмат қилаяптилар.

Ўзбекистон Республикаси ёнғиндан муҳофаза қилиш тармоғи — Ички ишлар вазирлигининг асосий бошқармаларидан бири бўлиб ҳисобланади. Бу тармоқ таркибида давлат ёнғиндан сақлаш назорати, ўт ўчириш жангчилари фаол меҳнат қилиб одамларнинг ҳаётини сақлаш, ёнғиннинг олдини олиш, содир бўлган ёнғинларни тезкорлик билан бартараф этишда жонбозлик кўрсатаяптилар. Бу эса ҳозирги вақтда ижобий самарасини бермоқда.

Бизнинг жангчиларимиз фақатгина касбий фаолиятлари билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал этибгина қолмай балки, милиция ходимлари билан бир сафда туриб жамоат тартибини сақлашда ва жиноятчиликка қарши курашда ҳам фаол иштирок этмоқдалар. Уларнинг қаҳрамонлиги ва жасорати туфайли Андижон вилоятидаги ногазлама ишлаб чиқариш фабрикасидаги, Тошкент Давлат дорилфунунининг химия факультетида, Тошкент вилоятидаги Янгиангрен, Қорақалпоғистондаги Тахиатош ГРЭСларидаги ва бошқа қатор халқ хўжалик корхоналарида бўлиб ўтган ёнғинларда катта талофатларнинг олди олинди. Шу ўринда сўзимиз қуруқ бўлмаслиги учун бир мисол келтириб ўтсак. Бошқарма жангчилари ўзларининг қўрқмас ва ботирликларини Жиззах вилоятида жойлашган махсус муассасада содир бўлган ёнғинда намоён этдилар. Яъни бу муассасада портлаш содир бўлиб ён-атрофдаги аҳоли ҳаётига хавф солиб турган бир пайтда олти соатдан ошиқ давом этган жангдан сўнг тилсиз ёвни чекинишга мажбур этдилар.

Шунингдек, ўт ўчирувчиларимизнинг Наманган вилоятидаги Мингбулоқ нефть алангасини ўчиришда кўрсатган жасоратларини ҳам алоҳида таъкидлаш лозим.

Мана шу алангани бартараф этишда кўрсатган қаҳрамонлик ва жасоратлари учун 23 нафар ўт ўчириш ходимлари Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонига биноан Ўзбекистон Республикасини фахрий ёрлиқлари билан тақдирландилар. Айниқса Ўзбекистон Республикаси ИИБ Ёнғиндан сақлаш бошқармаси ходимлари, ички хизмат майорлари Тимур Азимов, Абдулла Қўлдошев, Самарқанд вилояти ИИБ Ёнғиндан сақлаш бўлими бошлиғи муовини, ички хизмат подполковниги Николай Соков, Қорақалпоғистон Республикаси ИИВ Ёнғиндан сақлаш бўлими бошлиғи муовини, ички хизмат подполковниги Виктор Живницкий ҳамда Қашқадарё вилояти ИИБ бошлиғи муовини, ички хизмат полковниги Рўзиқул Холиқовларнинг кўрсатган жасорат ва матонатлари таҳсинга сазовордир.

Ёнғиндан муҳофаза қилиш жамоаси бугунги кунни алоҳида бир руҳ ва катта масъулият билан кутиб олиб, давлат ҳамда фуқароларнинг хусусий мулкини ёнғиндан ҳимоя қилиш борасида ўз иш услубларини такомиллаштирган ҳолда, зиммаларига қўйилган вазифаларни амалга ошириш йўлида ғайрат кўрсатаверадилар.

Н. ШОДМОНХОЖИЕВ,
Ўзбекистон Республикаси ИИВ ЕСБ бўлинма бошлиғи, ички хизмат майори.

СУРАТЛАРДА: республика ёнғиндан муҳофаза этиш хизмати ходимлари ўзларининг қўрқмас ва ботирликларини намоён қилмоқдалар.

ҚУРИЯ МОЛЛАРИГА КЎПЧИЛИКНИНГ ИШҚИ ТУШДИ

МЕЪМОРЛАР уюшмаси биносида Жанубий Қурия фирмалари халқ истеъмоли, озиқ-овқат моллари, ташкилий-техника, видеоаппаратуралар кўргазмасини намойиш этди.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ва пойтахт меҳмонлари экспозицияни бир ҳафта давомида томоша қилишди. Бу ўз навбатида ўзбек ишбилармонларига шу туркум нарсаларни харид қилиш учун шартномлар имзолашга ҳам имкон яратди.

И. ТОШЕВ.

ЯНГИ МАВЗЕДА ГАЗЕТА НОМИДАГИ КЎЧА

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» ГАЗЕТАСИ 75 ЙИЛЛИК БАЙРАМИ АРАФАСИДАГИ УЧРАШУВЛАР

Куни кеча Тошкент вилоятининг Зангиота тумани марказидаги Эшонгузар қўрғони ёнбошида газета муштарийлари билан журналистларнинг байрамона учрашуви бўлиб ўтди.

Қатимиздаги энг кекса миллий газета — «Ўзбекистон овози» газетаси номини беришга қарор қилди. Ўзбекистон ХДП қўрғон ҳудудий партия ташкилоти, Зангиота район кенгаши ва район ҳокимлиги меҳнаткашларнинг бу қарорини қўллаб-қувватлади.

Янги мавзедаги кўчанинг 75 ёшлик кекса газета номи билан боғланиши муштарийлишига бағишланган тантанадан дарак берувчи лентани газета бош муҳаррири Ш. Убайдуллаев ва район ҳокими Ж. Маликов қирқадилар.

Учрашувда газетада узоқ йиллар бош муҳаррир бўлган ёзувчи М. Қориев, бош редактор ўринбосари сифатида фаолият кўрсатган шоир Ж. Жабборов ва бошқа ижодкорлар иштирок этдилар.

Бу ерда янги йўл очилган бўлиб, у боғлар оралаб ўтган. Йўлнинг икки томонида фуқаролар янги уйлар қуриб олишлари учун ер участкалари ажратиб берилган. Ҳозирги кунда кўчанинг икки томонида пойдеворлар ўрнатилиб, янги уйлар ва боғ-роғлар барпо этила бошлади.

Боғлар оралаб ўтган янги кўчага қўрғон ҳудудида истиқомат қилувчи аҳоли мамлаларини қувонтирди. Шу тантанага бағишланган йиғилишда «Ўзбекистон овози» газетаси бош муҳаррири Шароф Убайдуллаев рўзнома босиб ўтган шонли йўл ҳақида қисқача ҳикоя қилиб берди. Шундан кейин кўчанинг очилиш маросими бўлди. «Ўзбекистон овози» кўчаси деган ёзувлар битилган лавҳа осилиши билан қарсаклар янграб кетди. Пуштиранг лента тортилади. Кўча очи-

Карнай-сурнайлар наъраси ва мусиқа садоси остида ўйин-кулги, хурсандчилик бошланади.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши билан газета таҳририяти ҳамкорлигидаги бундай ижодий учрашув Тошкент қишлоқ хўжалиги техникумида ҳам бўлиб ўтди. Учрашув охирида ХДП сафига янги ўтганларга партия аъзолиги билетларини топшириш маросими бўлди. Партия аъзолиги билетларини Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши иккинчи котиби М. Қирғизбоев топширди. Шунингдек, учрашувда ХДП Тошкент вилоят кенгаши биринчи котиби Ў. Турғунов, Тошкент шаҳар кенгаши иккинчи котиби В. П. Медведев, Зангиота район кенгаши биринчи котиби Т. Файзиевлар иштирок этдилар.

Катта тантана тобора яқинлашмоқда. Саноқли ҳафталар ўтиб, шу йил 21 июнда «Ўзбекистон овози» газетаси илк сони муштарийларга етиб борганлигининг 75 йиллик байрами тантанали нишонланади. Тошкент вилоятида бошланган байрамолди учрашувлари энди мамлакатимизнинг бошқа вилоятларига ҳам кўчади.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

ЭЪЛОНЛАР

THE FREEDOM SUPPORT ACT GRADUATE FELLOWSHIP PROGRAM OPPORTUNITIES FOR GRADUATE STUDY IN THE USA

The Government of the United States of America and the American Embassies announce the Freedom Support Act (FSA) Graduate Fellowship Program, which will provide:

115 Fellowships, one year or two years in lenght, for graduate study in the USA, some of which may lead to a degree or certificate from a U.S. institution.

Fields:

Education Administration — **Public Policy**
Business Administration — **Economics**
Law — **Public Administration**

Competition for the Freedom Support Act Graduate Fellowship Program is merit-based and open. Anyone meeting the criteria below is eligible to apply. Individuals who applied for the 1993 Edmund S. Muskie Fellowship Program or the 1992 Benjamin Franklin Fellowship Program will automatically be considered for the Freedom Support Program and do not need to submit an FSA application.

Applicants must be:

- *Citizens of Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Moldova, Russian, Tajikistan, Turkmenistan, Ukraine, or Uzbekistan*
- *Lacking funding for study in the United States*
- *Under the age of forty (40)*
- *Holders of an undergraduate degree (five-year program) with good academic standing*
- *Proficient in written and spoken English at the time of application*
- *Able to demonstrate professional aptitude and leadership potential in their field of specialization*
- *Able to begin study in the United States in August 1993.*

● Participation in the FSA Graduate Fellowship Program is contingent upon the ability to receive and maintain a U.S. visa.

Spouses of U.S citizens, individuals currently enrolled in academic programs in the U.S., persons residing, working, or earning a living in the United States, or individuals who have applied for an immigrant visa or political asylum to any country are not eligible.

The Freedom Support Act Graduate Fellowship Program does not discriminate on the basis of race, color, sex, religion, national and ethnic origin, handicap, or disability.

Support for the FSA Graduate Fellowship Program is provided by the United States Information Agency.

The program is administered by:

American Council of Teachers of Russian/American Council for Collaboration in Education and Language Study (ACTR/ACCELS)

International Research & Exchange Board (IREX)

Soros Foundation

Further information and applications are available from the following office:

FSA Fellowship Program
Ul. Furkat 1
5th floor, room 7
700027 Tashkent, Uzbekistan
Telephone: 45-23-48

Completed applications for the 1993 Freedom Support Act Graduate Fellowship Program must be received by the above office by May 10, 1993

Корхоналар, ташкилотлар, ширкатлар ва бошка хўжалик идоралари раҳбарлари диққатига!

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг тижорат банкларини рўйхатга олиш бўйича комиссиясининг қарори билан

"ШАРҚ" инновация - тижорат банки тугатилади!

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой муддатда тугатиш комиссияси томонидан қабул қилинади.

Тугатиш комиссиясининг манзилгоҳи:
700017, Тошкент вилояти, Тошкент райони, Юнусобод қишлоқ кенгаши, Ғуломмахмуд Абдуллаев номли жамоа хўжалиги.

ТАШКИЛОТ

лицензияланган ва лицензияга эга бўлмаган қуйидаги маҳсулотларни пул ўтказиш йўли билан чекланмаган миқдорда сотиб олади:

МИС — ПАХТА
АЛЮМИНИЙ — ПИЛЛА
МИНЕРАЛ ЎҒИТЛАР.

Қуйидаги телефонга мурожаат қилинг:
21-10-63, 24-61-60.

Ўзбекистон Республикаси «Фан ва тараққиёт» илмий технологик комплекси жамоаси Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги **Ҳалим УСМОНХЎЖАЕВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

ЎТГАНЛАР ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

Қ. С. Зоиров номидаги Ўзбекистон соғлиқни сақлаш музейи жамоаси музей директори А. Х. Усмонхўжаевга акаси **Ҳалим УСМОНХЎЖАЕВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Энергетика ва электрлаштириш вазирлиги жамоаси «[illegible]таостаъмирэнерго» бош директори Т. Юнусовга онаси **Саври ИСАМУҲАМЕДОВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ХАЛҚ СЎЗИ • **НАРОДНОЕ СЛОВО**

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Ленинград кўчаси, 19-уй.

● Таҳририятга ҳажми 7 қоғоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г—184. 105466 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 22.20.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6